

JÁN MAZÁK

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2011. szeptember 15.¹**I – Bevezetés**

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya az egyrésze az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) között és másrésze az Európai Közösség és tagállamai között létrejött, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás² (a továbbiakban: Megállapodás) V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének értelmezése, közelebbről a valamely AKCS-államból származó áruk származási igazolásának ellenőrzése és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vámkódex)³ 220. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt jogos bizalomra vonatkozó szabályok.

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – HL L 317., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 35. kötet, 3. o. A megállapodás az Unió részéről a 2002. december 19-i 2003/159/EK tanácsi határozattal került elfogadásra, és 2003. április 1-jén lépett hatályba.

3 – HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a legutóbb az alapügy tényállásának megvalósulása idején a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 311., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított formájában.

II – Jogi háttér

2. A Megállapodás akként rendelkezik, hogy egy előkészítő időszak folyamán egyes termékeket, köztük az AKCS-államokból származó textileket vámtól és azzal azonos hatású díjaktól mentesen kell a Közösségbe behozni.⁴

3. A Megállapodás V. mellékletének 1. jegyzőkönyve a „származó termék” fogalmának meghatározásáról és a közigazgatási együttműködés módszereiről szól. E jegyzőkönyv 2. cikke⁵ ekként rendelkezik:

„(1) Az V. melléklet kereskedelmi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása céljából a következő termékeket kell az AKCS-államokból származónak tekinteni:

a) e jegyzőkönyv 3. cikke értelmében teljes egészében az AKCS-államokban előállított vagy létrejött termékek;

4 – E tekintetben lásd a Megállapodás V. mellékletének 1. cikkét.

5 – Amely a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének a „származó termék” fogalma meghatározásáról szóló II. cime alatt található.

- b) az AKCS-államokban előállított termékek, amelyek nem teljes egészében ott előállított anyagokat tartalmaznak, feltéve hogy az ilyen anyagok e jegyzőkönyv 4. cikke értelmében kielégítő megmunkáláson vagy feldolgozáson mentek keresztül az AKCS-államokban. [...]”

[...]

4. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 14. cikke⁶ az alábbiakat írja elő:

„(1) Az AKCS-államokból származó termékek a Közösségbe történő behozatalkor élvezik az V. melléklet rendelkezései által biztosított előnyöket, amennyiben bemutatják:

(3) Az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítását kérő exportőrnek az EUR.1 szállítási bizonyítványt kiállító exportáló AKCS-állam vámhatóságainak kérésére bármikor be kell nyújtania minden olyan megfelelő okmányt, amely igazolja a szóban forgó termék származó helyzetét, valamint az e jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítését.

[...]”

- a) [...] az EUR.1 szállítási bizonyítványt [...]”.

6. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének „A származási igazolás és az alátámasztó okmányok megőrzése” című 28. cikke ekként rendelkezik:

5. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 15. cikke, amelynek címe „Az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítására vonatkozó eljárás”, ekként rendelkezik:

„(1) Az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítását kérő exportőr legalább három évig megőrzi a 15. cikk (3) bekezdésében említett okmányokat.”

„(1) Az EUR.1 szállítási bizonyítványt az exportáló ország vámhatóságai állítják ki az exportőr vagy – az exportőr

7. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének „A származási igazolás ellenőrzése” című 32. cikke⁷ ekként rendelkezik:

„(1) A származási igazolás utólagos ellenőrzését szűrőpróbaszerűen, vagy akkor kell

6 – Amely a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének a származási igazolásról szóló IV. címe alatt található.

7 – Amely a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének V. címe alatt található.

elvégezni, ha az importáló ország vámhatóságainak alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a szóban forgó termékek származó helyzetében, vagy a Jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.

az AKCS-államokból vagy a 6. cikkben említett egyéb országok valamelyikéből származó termékeknek tekinthetők-e, és teljesítik-e a jegyzőkönyv egyéb követelményeit.

[...]

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek végrehajtása céljából az importáló ország vámhatósági visszaküldi[k] az EUR.1 szállítási bizonyítványt és – ha benyújtották – a számlát, a számlanyilatkozatot vagy ezen okmányok másolatát az exportáló ország vámhatóságainak, szükség szerint megadva azon okokat, amelyek a vizsgálatot szükségessé teszik. Minden olyan okmányt és információt, amely arra utal, hogy a származási igazoláson megadott adatok helytelenek, továbbítani kell az ellenőrzés iránti kérelem alátámasztására.

(7) Amennyiben úgy tűnik, hogy az ellenőrzési eljárás vagy bármely más rendelkezésre álló információ e jegyzőkönyv megsértését jelzi, az AKCS-állam saját kezdeményezésére vagy a Közösség kérésére kellő sürgősséggel megfelelő vizsgálatot folytat, vagy gondoskodik egy ilyen vizsgálat lefolytatásáról az ilyen jogsértés azonosítása és megakadályozása érdekében, és e célból az érintett AKCS-állam felkérheti a Közösséget, hogy vegyen részt az ilyen vizsgálatokban”.

(3) Az ellenőrzést az exportáló ország vámhatóságai hajtják végre. E célból jogukban áll, hogy bármilyen bizonyítékot bekérjenek, és az exportőr könyvelését megvizsgálják, vagy bármilyen szükségesnek tartott egyéb ellenőrzést elvégezzenek.

8. A Vámkódex 220. cikke ekként rendelkezik:

[...]

(5) Az ellenőrzést kérő vámhatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell a vizsgálat eredményéről. Ezen eredményeknek egyértelműen jelezniük kell, hogy az okmányok valódiak-e, és hogy a szóban forgó termékek

„(1) Ha a vámtartozásból származó vámösszeget nem vették könyvelésbe a 218. és 219. cikknek megfelelően, vagy a jogszabály szerint fizetendő összegnél alacsonyabbat vettek könyvelésbe, a beszedendő vámösszeget vagy annak még fennmaradó részét attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság tudomást szerez a helyzetről, ki tudja számítani a jogszabály szerint fizetendő összeget, és meg tudja állapítani az adós személyét (utólagos könyvelésbe vétel). Ez a határidő a 219. cikknek megfelelően meghosszabbítható.

(2) A 217. cikk (1) bekezdésének második és harmadik albekezdésében említett esetek kivételével, nem történik utólagos könyvelésbe vétel, ha:

a) [...]

b) a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett.

Ha az áru preferenciális státusza valamely harmadik ország hatóságait magában foglaló adminisztratív együttműködés rendszerének keretén belül kerül megállapításra, az igazolás ezen hatóságok általi kiadása – amennyiben az hibásnak bizonyul – olyan hibának számít, amely az első albekezdés értelmében nem volt észlelhető.

A hibás igazolás kiadása azonban nem számít hibának, ha az igazolás az exportőr által szolgáltatott adatok hibás feltüntetésén alapul, kivéve különösen, ha nyilvánvaló, hogy a kiadó hatóságok tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem felel meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.

A kötelezett hivatkozhat jóhiszeműségére, ha bizonyítani tudja, hogy – az adott kereskedelmi műveletek során – kellő körültekintéssel járt el annak érdekében, hogy minden, a preferenciális elbánáshoz szükséges feltételnek megfeleljen.

A kötelezett azonban nem hivatkozhat jóhiszeműségére, amennyiben az Európai Bizottság az Európai [Unió] Hivatalos Lapjában értesítést tett közzé, amely szerint kétség merült fel a preferenciális elbánásnak a kedvezményezett ország részéről történő megfelelő alkalmazását illetően.

c) a bizottsági eljárásnak megfelelően elfogadott rendelkezések mentesítik a vámhatóságot a bizonyos értéknél kisebb vámösszegek utólagos könyvelésbe vételének kötelezettsége alól.

III – Az alapeljárás tárgyát képező jogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9. Az Afasia Knits Deutschland GmbH (a továbbiakban: Afasia) egy hongkongi székhelyű cégcsoport tagja, amely Jamaikán vállalkozásokat alapított, amelyek a Kínai Népköztársaságból (a továbbiakban: Kína) származó anyagokból textíliákat állítottak elő, és azokat exportálták az Unióba. Az Afasia 2002-ben e jamaikai vállalkozások egyikétől, az ARH Enterprises Ltd-től (a továbbiakban:

ARH) több szállítmány textíliát szerzett be. Az Afasia, származási országgént Jamaikát megjelölve és a megfelelő EUR.1 szállítási bizonyítványt benyújtva, e textileket a megállapodásnak megfelelő „nulla” vámtétellel az Unióban szabad forgalomba bocsátotta.

10. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a Bizottság (az Európai Csaláselleni Hivatal, a továbbiakban: OLAF) szabálytalanságok gyanúja által indokolt 2005. márciusi jamaikai missziója keretében a 2002 és 2004 közötti időszakban kiállított valamennyi szállítási bizonyítványt megvizsgálták. Ennek során megállapítást nyert, hogy a jamaikai exportőrök (köztük az ARH) megsértették a Megállapodás rendelkezéseit, mert az exportált termékeket – szemben azzal, ahogy azt a származásra vonatkozó szabályok megkívánják – nem kizárólag kínai származású fonalból állították elő, hanem a Közösségbe exportált áruk többsége vagy mindegyike Kínából származó kötött vagy hurkolt, kész darabokból lett előállítva vagy Kínából származó kész textíliák újrakivitelének minősült. A Kínából származó csekély mértékű fonalszállítmányra tekintettel ugyan az Unióba exportált áruk némelyikét akár e fonalokból is előállíthatták, az így készített termékek pontos mennyiségét azonban az exportőrök nem tudták bizonyítani. A Bizottság véleménye szerint a jamaikai exportőrök az EUR.1 szállítási bizonyítványok iránti kérelmeikben téves nyilatkozatokat tettek a Közösségbe exportált áruk származását illetően, ami az áruk származása leplezésének professzionális módja folytán csak nehezen volt felderíthető a jamaikai hatóságok

számára. A jamaikai vámhatóság ebből arra következtetett, hogy a kiállított szállítási bizonyítványok ugyan valódiak, az áruk igazolt származása tekintetében azonban hibásak, és ezért semmisek. A vizsgálócsoport részéről azonban megerősítést nyert, hogy a vámhatóság jóhiszeműen és kellő gondossággal járt el.

11. A misszió megállapításairól és az abból levont következtetésekről 2005. március 23-án jegyzőkönyv készült, amelyet a misszió résztvevői, valamint a jamaikai kormány részéről a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium állandó titkára írtak alá.

12. A Hauptzollamt Hamburg-Hafen utólagosan kivetette az importált termékek után fizetendő vámot.

13. A vámhatóságoknál sikertelenül emelt panaszt követően az Afasia keresetet indított, amelynek eredményeként a Finanzgericht Hamburg megsemmisítette a vám beszedéséről szóló határozatot, és úgy határozott, hogy az importált termékek tekintetében benyújtott szállítási bizonyítványokat nem érvényesen nyilvánították semmisnek. A Finanzgericht Hamburg azon az állásponton volt, hogy a szóban forgó szállítási

bizonyítványok nem tekinthetők semmisnek, mert utólagos ellenőrzésük eredménye – az V. melléklet 1. jegyzőkönyvének 32. cikkében előírtakkal ellentétben – nem a jamaikai vámhatósághoz intézett ellenőrzés iránti kérelmen és e szerv vizsgálatán, hanem a közösségi misszió (az OLAF) vizsgálatain alapul. E bíróság szerint a 2005. március 23-i jegyzőkönyvet az Európai Bizottság fejléce alatt vették fel, és az „Az ellenőrzési misszió végkövetkeztetései” címet viseli, tehát nem a jamaikai kormány végkövetkeztetéseiről van szó, még ha azt a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium titkára aláírta is.

14. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel szemben afelé hajlik, hogy a Jamaikában kiállított szállítási bizonyítványok utólagos ellenőrzését és annak eredményét a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 32. cikkével összhangban állónak tekintse. Az 1. jegyzőkönyv rendelkezéseinek betartására vonatkozó vizsgálatot az exportáló ország a saját kezdeményezésére vagy az Unió kérésére folytathat (az 1. jegyzőkönyv 32. cikkének (7) bekezdése). Ezt a Bizottság (OLAF) is kérheti. Az Unió jamaikai misszióját az OLAF a szabálytalanságok kapcsán kilenc tagállamban indított vizsgálatok koordinálása céljából a jamaikai Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium meghívására a hatósági és vizsgálati technikai együttműködés keretében szervezte meg. Éppily kevésbé szólhat az érintett EUR.1 szállítási bizonyítványok jamaikai hatóságok általi semmissé nyilvánításának érvényessége ellen, hogy a vizsgálatot lényegében

a Bizottság (az OLAF) vezette, és a jamaikai vámigazgatási szerv ennek során csak támogatást nyújtott.

15. Abban az esetben, ha az EUR.1 szállítási bizonyítványokat a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve szerinti utólagos ellenőrzés alapján semmisnek nyilvánítanák, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Vámkódex 220. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesültek, és – a Finanzgericht Hamburg megállapításával ellentétben – vitatható, hogy az Afasia hivatkozhat-e a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti bizalomvédelemre. A Finanzgericht Hamburg úgy vélte, hogy az utólagos ellenőrzés eredményei nem a tényleges, tehát nem az Afasia importjai tekintetében kiállított szállítási bizonyítványon alapulnak, mert egy bizonyos, jöllehet csekély mennyiségű kínai fonalat Jamaikában dolgoztak fel, ezáltal legalábbis lehetséges, hogy az Afasia által importált, az ügy tárgyát képező áruk teljesítették a származásra vonatkozó szabályokat.

16. Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alsóbb fokú bíróság álláspontja, miszerint az Afasia mindenképpen hivatkozhat a Vámkódex 220. cikke

(2) bekezdésének b) pontja szerinti bizalomvédelemre, mivel a misszió vizsgálatának eredményeiből nem derül ki, hogy a hibás szállítási bizonyítványok az exportőrök részéről szolgáltatott hibás adatokon alapultak, az uniós jog olyan értelmezésén alapul, amely kétségbe vonható.

17. A Bundesfinanzhof ilyen körülmények között 2010. június 29-én úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Hivatkozhat-e a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának második és harmadik bekezdésére történő hivatkozás mellett a bizalomvédelemre az alapeljárásbelivel egyező olyan esetben, amelyben a preferenciális elbánásra vonatkozóan az exportáló ország által egy meghatározott időszakban kiállított igazolásokat semmisnek nyilvánították, mert az áruk származása az utólagos ellenőrzés alapján nem volt megállapítható, mindazonáltal nem zárható ki, hogy az exportált áruk némelyike teljesítette a származási feltételeket, arra utalva, hogy az esetében benyújtott preferenciális elbánásra vonatkozó igazolások alkalmasint helyesek voltak, és így az exportőr által szolgáltatott adatok helyes feltüntetésén alapultak?"

„1. Összhangban áll-e az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Közösség között létrejött partnerségi [megállapodás V. mellékletéhez] csatolt, a »származó termék« fogalmának meghatározásáról és a közigazgatási együttműködés módszereiről szóló 1. jegyzőkönyv 32. cikkével, ha az Európai Bizottság a származási igazolás utólagos ellenőrzését az exportáló országban lényegében – még ha az ottani hatóságok támogatásával is – maga végzi, és az e rendelkezés értelmében vett vizsgálati eredményről van-e szó, ha a Bizottság ily módon nyert vizsgálati eredményeiről jegyzőkönyv készül, amelyet az exportáló ország kormányának képviselője is aláír?

IV – A Bíróság előtti eljárás

18. Az Afasia, az olasz és cseh kormány, valamint a Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket. A tárgyalásra 2011. július 7-én került sor, amelyen az Afasia és a Bizottság előadták szóbeli észrevételeiket.

V – Elemzés

semmissé nyilvánításának jogszerűségével kapcsolatban merültek fel.

A – Az első kérdés

19. A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének középpontjában az áll, hogy a Bizottság/Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) milyen mértékben vehet részt az alapeljárás tárgyát képező textilek származási igazolásainak utólagos ellenőrzésében, továbbá az, hogy a Bizottság jamaikai missziójáról⁸ szóló jelentése vagy a 2005. március 23-i keltezésű jegyzőkönyve, amelyet az Európai Bizottság/Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) fejléces jegyzetlapjára írtak, és együttesen aláírta egyrészt a jamaikai kormány részéről a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium állandó titkára, másrészt számos egyéb fél az Európai Bizottság/Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF), illetve a tagállamok részéről (a továbbiakban: jegyzőkönyv), megfelel-e a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 32. cikkében foglalt feltételeknek. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből, valamint a Bíróság előtti iratokból egyértelmű, hogy a kételyek az alapeljárás tárgyát képező textilszállítmányok származási igazolása utólagos ellenőrzésének jogszerűségével, valamint az e textilekre vonatkozó EUR.1 szállítási bizonyítványok

20. A Megállapodás értelmében a Jamaikából származó textilek az Unióba történő behozatalkor preferenciális elbánásban részesülnek, ennél fogva vámmentesek, amennyiben – többek között – bemutatásra kerül az EUR.1 szállítási bizonyítvány.⁹ A Megállapodás V. mellékletének 1. jegyzőkönyve meghatározza a „származó termékek” fogalmát, és hatósági együttműködési rendszert állít fel többek között az Unió és tagállamai, valamint az AKCS-államok között. E rendszer a feladatok megosztásán, valamint egyidejűleg az érintett tagállamok és a szóban forgó AKCS-államok hatóságai közötti kölcsönös bizalmon alapul.¹⁰

21. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 15. cikke értelmében az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítására és az alapeljárás tárgyát képező textilek származásának ellenőrzése a jamaikai hatóságokat feladata. Az importáló tagállamok hatóságainak el kell fogadniuk a textilek jamaikai származását tanúsító bizonyítványok érvényességét.¹¹ Továbbá a Megállapodás V. melléklete

8 – Megjegyzem, az ilyen missziók nem szokatlanok. Lásd például a C-153/94. és C-204/94. sz., Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben 1996. május 14-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-2465. o.) 16. pontját; a C-97/95. sz. Pascoal & Filhos ügyben 1997. július 7-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4209. o.) 15. és azt követő pontjait, valamint a C-442/08. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2010. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 2010., I-6457. o.) 30. pontját.

9 – Lásd a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 14. cikkét.

10 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 70. pontját és a C-23/04–C-25/04. sz., Sfakianakis egyesített ügyekben 2006. február 9-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-1265. o.) 21. pontját.

11 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 73. pontját és a 10. lábjegyzetben hivatkozott Sfakianakis egyesített ügyekben hozott ítélet 37. pontját.

1. jegyzőkönyvének 32. cikke értelmében a jamaikai hatóságok feladata annak az utólagos ellenőrzése, hogy a származásra vonatkozó szabályokat betartották-e. Másfelől az importáló tagállam hatóságainak a jamaikai hatóságok által az utólagos ellenőrzés során tett megállapításait ugyancsak el kell fogadniuk.¹² Nyilvánvaló tehát, hogy a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének megfelelően az exportáló AKCS-állam hatóságait kell úgy tekinteni, mint amelyek – a Bizottsághoz vagy az importáló tagállamokhoz képest – leginkább abban a helyzetben vannak, hogy közvetlenül ellenőrizzék az érintett áruk származását meghatározó tényezőket¹³.

22. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikke (1) bekezdésének megfelelően a származási igazolás utólagos ellenőrzését szűrőpróbaszerűen, vagy akkor kell elvégezni, ha az importáló ország vámhatóságainak alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a szóban forgó termékek származó helyzetében. Ezenfelül a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (5) bekezdése értelmében az ellenőrzést elrendelő vámhatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell ezen ellenőrzés eredményeiről. Ezen eredményekből világosan ki kell tűnnie, hogy az okmányok valódiak-e, az érintett termékek az AKCS-államokból származó

termékeknek tekinthetők-e, és teljesítik-e e jegyzőkönyv egyéb követelményeit.

23. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése bevezet egy további eljárást, amelynek célja e jegyzőkönyv megsértésének azonosítása, illetve megakadályozása. A 32. cikk (7) bekezdése értelmében vizsgálat folytatható, amennyiben bármely rendelkezésre álló információ a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének megsértésére utal.¹⁴ A 32. cikk (7) bekezdéséből egyértelmű továbbá, hogy AKCS-állam jogosult saját kezdeményezésére vizsgálatot folytatni, vagy gondoskodik az ilyen vizsgálat lefolytatásáról az ilyen jogsértések azonosítása és megakadályozása céljából. Továbbá ugyanezen rendelkezés értelmében az AKCS-állam felkérheti az Uniót, hogy vegyen részt az ilyen vizsgálatokban.

24. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése nem tartalmaz egyetlen rendelkezést sem arra vonatkozóan, hogy az e bekezdés alapján lefolytatott vizsgálatok eredményeit milyen formában

12 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 73. pontját.

13 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 71. pontját.

14 – A vizsgálatok tehát nem szükségképpen szűrőpróbaszerű utólagos ellenőrzésen vagy az importáló ország hatósága által elrendelt utólagos ellenőrzésen alapulnak.

kell megjeleníteni ahhoz, hogy azok kössék az importáló tagállamok hatóságait. Úgy vélem ennél fogva, hogy ilyen körülmények között nem szükséges egy meghatározott forma annak érdekében, hogy az importáló tagállamok hatóságai vámtartozás beszedése iránti igényt lépjenek fel.¹⁵ A pontos formai követelmények hiánya mindazonáltal nem jelenti azt, hogy az eredményeknek ne kellene megfelelniük bizonyos minimális követelményeknek ahhoz, hogy kössék az importáló tagállam hatóságait. Így, noha az 1. jegyzőkönyv 32. cikke (5) bekezdése ugyancsak nem köti ki, hogy az ellenőrzést kérő hatóságokat milyen különleges formában kell tájékoztatni ezen ellenőrzések eredményeiről, ezen eredményeknek egyértelműen jelezniük kell többek között azt, hogy az érintett termékek az AKCS-államból származó termékeknek tekinthetőek-e. Véleményem szerint a 32. cikk (7) bekezdését a jogbiztonság és a kölcsönös együttműködés érdekében úgy kell értelmezni, hogy az ezzel analóg kötelezettséget ír elő.¹⁶

15 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott Pascoal & Filhos ügyben hozott ítéletet. Ezen ügyben a Bíróság megállapította, hogy az exportáló állam hatóságai által az importáló tagállam hatóságai részére az EUR.1 bizonyítvány utólagos ellenőrzése alapján adott tájékoztatást, amelyben az előbbi hatóságok csupán megerősítették, hogy a szóban forgó bizonyítványt nem megfelelő módon állították ki, és ennél fogva azt törölni kell, ám nem határozták meg részletesen az e törlést igazoló jogalapokat, elsősorban úgy kell tekinteni, mint az adott ügyre vonatkozó szabályozás szerinti ellenőrzés eredményét, és hogy az importáló tagállam hatóságai jogosultak csupán e tájékoztatás alapján is a beszedetlen vámok megfizetése iránti igénnyel fellépni, anélkül hogy bizonyítaniuk kellene a behozott termékek tényleges származását.

16 – Lásd továbbá a 8. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 78 pontját. Ebben az ügyben a Bíróság megjegyezte, hogy a magyar hatóságok, miután elvégezték a bizonyos tagállamok és a Bizottság által kért utólagos vizsgálatot, 1998. május 26-i levelükben egyértelműen jelezték, hogy a Németországba importált és a vonatkozó dokumentumokban és fájlokban említett gépjárművek nem feleltek meg a származási szabályoknak, tehát megadták az importáló tagállamnak azon információt, amely elegendő ahhoz, hogy a szóban forgó bizonyítványokat visszavontnak tekinthessék (kiemelés tőlem).

25. Úgy vélem, hogy az importáló tagállam hatóságai csak abban az esetben követelhetik a vámok megfizetését a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikke (7) bekezdésének megfelelően nem az AKCS-államok hatóságai, hanem harmadik felek által elvégzett vizsgálatok alapján, ha a vizsgálatok eredményei egyértelműen arra mutatnak, hogy az érintett termékek nem tekinthetőek valamely AKCS-államból származó terméknek, és ezen eredményeket ezen állam egyértelműen, írásban a magáénak ismerte el. Az írásbeli elismerést vagy beleegyezést álláspontom szerint dátummal kell ellátni, és az AKCS-állam részéről alá kell írni.

26. Ami az alapeljárás körülményeit illeti, úgy vélem, hogy a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése értelmében nincs relevanciája annak, hogy a Bizottság/OLAF lényegében maga folytatta le a származási igazolás utólagos ellenőrzését Jamaikában, noha ezen állam hatóságainak segítségével, feltéve hogy Jamaica megszervezte a Bizottság/OLAF számára e vizsgálatok lefolytatását, és sajátjáiként fogadta el e vizsgálatok eredményeit.

27. A jegyzőkönyv szerint az OLAF közösségi hatósági és vizsgálati együttműködési missziót vezetett Jamaikába „a jamaikai Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium meghívására”, hogy ellenőrizze a Jamaikából a Közösségbe

irányuló releváns exportokat. A jegyzőkönyvben az áll, hogy a jamaikai Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium, a Vámügyi Osztály, a Kereskedelmi Tanács és a jamaikai Promóciós Testület (JAMPRO) teljes mértékben együttműködött a Cotonoui Megállapodás 1. jegyzőkönyve szerinti ellenőrzési eljárás során”. Továbbá a „Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium, valamint a vám szabad terület hatóságai elkísérték a közösségi csoportot a társaságok székhelyein tett látogatásaikra”. Ezenfelül a jegyzőkönyvben az áll, hogy ezen ellenőrzések nyomán a jamaikai kormány és az OLAF képviselői vonták le a következtetéseket. Kiemelném továbbá, hogy a jegyzőkönyvben a „közös ellenőrzésen”¹⁷ és az abból levont „közös következtetések” összegzésén túl az is szerepel, hogy „[a] Jamaikai Vámügyi Osztály ezért arra a következtetésre jut, hogy az e vizsgálatok tárgyát képező szállítmányok tekintetében 2002. január 1-jétől a mai napig kiállított EUR.1 szállítási bizonyítványok ugyan valódiak, de az érintett áruk származását illetően ennek ellenére hibásak és ennél fogva semmisek”.

28. Tehát a jegyzőkönyvből az tűnik ki, és ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy Jamaika megszervezte az OLAF számára a szóban forgó vizsgálatok

lefolytatását, és a jamaikai hatóságok bizonyos mértékben részt is vettek e vizsgálatokban, végül teljes egészében sajátjukként fogadták el e vizsgálatok eredményeit. Ezenfelül, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, úgy tűnik, a jamaikai vámhatóságok egyértelműen kijelentették, hogy az alapeljárás tárgyát képező szállítmányok tekintetében 2002. január 1. és 2005. március 23. között kiállított EUR.1 szállítási bizonyítványok semmisek.

29. A jegyzőkönyvet a jamaikai kormány részéről a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium állandó titkára írta alá. Az, hogy a jegyzőkönyvet az Európai Bizottság/Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) és a tagállamok nevében aláírta számos egyéb fél is, továbbá hogy e jegyzőkönyvet az Európai Bizottság/Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) fejlesztés jegyzetlapjára írták, álláspontom szerint semmiképp nem csökkentti vagy csorbítja a jegyzőkönyvnek a jamaikai kormány részéről a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium állandó titkára által történt aláírása jogkövetkezéseit.

30. Megjegyezném, hogy az Afasia azt is állította, hogy a Külügyi és Külkereskedelmi Minisztérium állandó titkára a jamaikai jog

17 – A jegyzőkönyv szóhasználata.

értelmében hatáskörén túllépve járt el.¹⁸ Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben semmi nem utal arra, hogy az állandó titkár hatáskörén túllépve járt volna el, és ne lett volna jogosult a jegyzőkönyvben foglaltak tekintetében Jamaikát kötő nyilatkozat megtételére. Ezenfelül tekintettel arra, hogy a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése nem utal egyetlen kifejezett szervre vagy testületre sem, mindössze az AKCS-államra, arra a kérdésre, hogy e rendelkezés értelmében melyik szerv vagy testület tehet az AKCS-államot kötő nyilatkozatot, ennél fogva az adott állam joga alapján kell választ adni, az tehát nem uniós jogi kérdés.¹⁹ Amennyiben valamely tagállam vámhatóságai olyan dokumentum alapján szednek be vámot, amelyet olyan személy írt alá, aki látszólag hatáskörrel rendelkezik az AKCS-államot kötő nyilatkozat megtételére, és e hatóságoknak nem volt tényleges tudomásuk a beszédés idején arról, hogy az aláíró hatáskörét túllépve járt el, e beszédés álláspontom szerint az uniós jog értelmében érvényes volt. Úgy vélem, hogy ezen állítólagos hatáskörtúllépés orvoslása a szóban forgó AKCS-állam törvényeinek megfelelően igényelhető.

31. Álláspontom szerint a jegyzőkönyv – és ennek ellenőrzése a nemzeti bíróság feladata – tartamát és szövegét tekintve kellően egyértelmű ahhoz, hogy ne merüljön fel jogszerű kétely Jamaikának, sőt a jamaikai vámhatóságoknak a szóban forgó EUR.1 szállítási bizonyítványok semmisségével kapcsolatos jogi álláspontja vonatkozásában, illetve azon tények és körülmények tekintetében, amelyek ezen álláspont elfogadására vezették őket. Ennél fogva úgy vélem, hogy a jogbiztonság elvét tiszteletben tartották. Álláspontom szerint túlzó formalizmusról tenne bizonyosságot és sértené a kölcsönös együttműködés elvét annak megkövetelése az AKCS-állam vagy annak vámhatóságai részéről, hogy a tagállamok vámhatóságait közvetlenül, meghatározott formájú dokumentum útján értesítsék a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése szerint folytatott vizsgálatokról. E szükségtelenül merev megközelítés, amelyet a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése nem mond ki, veszélyeztethetné a többek között az Unió és tagállamai, valamint az AKCS-államok közötti, a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve által felállított közigazgatási együttműködést.

18 – Az Afasia azt állítja, hogy ilyen határozatot kizárólag az Ipari, Beruházási és Kereskedelmi Minisztérium és a Trade Board Limited hozhatott volna.

19 – Megjegyzném, hogy a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (3) bekezdése egyszerűen „az exportáló ország vámhatóságaira” utal. Ilyen utalás nyilvánvalóan nem szerepel a 32. cikk (7) bekezdésében, amely az „AKCS-államra” utal, és amelyet álláspontom szerint úgy kell tekinteni, hogy szövege a Megállapodás szerződő felei szándékát tükrözi.

32. Ennél fogva úgy vélem, hogy a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése értelmében a Bizottság lefolytathatja az exportáló AKCS-államban a származási igazolások utólagos ellenőrzését, amennyiben az AKCS-állam szervezte meg vagy kérte fel a Bizottságot ezen utólagos ellenőrzés elvégzésére, és ezen AKCS-állam

egyértelműen, írásos, dátummal ellátott és vélelmezhetően az ezen államot kötő nyilatkozat megtételére hatáskörrel rendelkező személy által aláírt dokumentumban jelezte, hogy az AKCS-állam támogatta, és ennél fogva sajátjaként fogadta el ezen ellenőrzés eredményeit. Ezen eredményeket a Bizottság is közzölheti az importáló tagállam hatóságaival.

forgó áruk származására vonatkozó bizonyíték hiányában.

B – Második kérdés

33. A Bundesfinanzhof – az első kérdésre adott igenlő válasz esetére – egy második, a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezésére vonatkozó kérdést is a Bíróság elé terjesztett. A kérdés alapja az a tény, hogy mivel Kínából csekély mennyiségű fonalszállítmány is érkezett, az Unióból exportált termékek némelyikét ezen fonálból készíthették, és így azok jamaikai származásúak és preferenciális elbánásra jogosultak lehettek. Az exportőrök ugyanakkor nem tudták bizonyítani az utólagos ellenőrzés során ez így módon előállított áruk pontos mennyiségét. A második kérdés azon jogos bizalom terjedelmére vonatkozik, amelyre az importőr a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében hivatkozhat a szóban

34. Az Afasia úgy véli, hogy ellenkező bizonyíték hiányában az EUR.1 szállítási bizonyítványokat megfelelőnek, és olyannak kell tekinteni, mint amelyek a tényeknek az exportőr általi, valóságnak megfelelő előadásán alapulnak. A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának második és harmadik albekezdése értelmében az importőr nem köteles a vám megfizetésére, ha az áruk származását az utólagos ellenőrzés során nem lehetett megállapítani, és nem kizárható, hogy az áruk némelyike megfelelt a származási szabályoknak. Az Afasia úgy véli, hogy a Hauptzollamt Hamburg-Hafennek kell bizonyítania, hogy az ARH megtévesztő nyilatkozatokat tett minden egyes exportált szállítmány tekintetében. Az Afasia arra hivatkozik, hogy nem az ARH gondatlan eljárása okán vált lehetetlenné a vámhatóság számára a kérdéses bizonyítékok feltárása. Az ARH üze­mei 2004-ben egy hurrikán következtében semmisültek meg. Ilyen *vis maior* esetén a bizonyítási teher továbbra is a vámhatóságokat terheli.

35. A cseh kormány úgy véli, hogy az alap­ügy tárgyát képező esethez hasonló esetben, amikor az exportáló állam által kiállított preferenciális bizonyítványokat semmisnek nyilvánították, mert az áruk származása utólagos ellenőrzés során nem volt megállapítható, ugyanakkor nem kizárható, hogy egyes áruk megfelelnek a származási szabályoknak, a

vám megfizetéséért felelős személy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontja második és harmadik albekezdése szerinti bizalomvédelem elvére csak akkor hivatkozhat, ha a nemzeti bíróság megállapítja, hogy az áruk származása azonosításának elmulasztása nem az exportőr kötelezettségeinek megszegéséből ered, és a vámhatóságok nem nyújtottak be egyéb bizonyítékot, amely szerint az exportőr nem a valóságnak megfelelően adta elő a tényeket. Az exportőr nem szegi meg az áruk származásáról szóló iratok megőrzésére vonatkozó kötelezettségét, amennyiben ezen iratok természeti katasztrófa következtében megsemmisültek.

nyilvánították, mivel az áruk származása nem volt megállapítható az utólagos ellenőrzés folyamán, de nem zárható ki, hogy egyes exportálásra került áruk megfelelnek a származásra vonatkozó szabályoknak, és az importőr azt állítja, hogy az ő ügyében benyújtott preferenciális származási igazolások talán helyesek voltak, mivel a tények exportőr általi, valóságnak megfelelő előadásán alapultak.

36. Az olasz kormány úgy véli, hogy amennyiben az OLAF vizsgálatai nem tudták megerősíteni az áruk preferenciális származását – még ha nem zárható is ki, hogy egyes áruk megfelelhetnek a származásra vonatkozó szabályoknak – az importőr nem hivatkozhat a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának második és harmadik albekezdése szerinti bizalomvédelem elvére azt állítva, hogy esetében a preferenciális bizonyítványok helyesek.

37. A Bizottság úgy véli, hogy a második kérdést át kell fogalmazni. A kérdés annak tisztázására irányul, hogy ki viseli a bizonyítási terhet az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben, amikor a bizonyos időszak során kiállított szállítási bizonyítványokat semmisnek

38. A Bizottság azt állítja, hogy ilyen esetben az importőrnek, sőt az exportőrnek, nem pedig a vámhatóságoknak kell bizonyítaniuk a bizonyítványok helytálló jellegét. A bizonyítási terhet a Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 28. cikkének megfelelően kell megállapítani, amely előírja, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítását kérő exportőr legalább három évig megőrzi a szóban forgó termék származó helyzetét igazoló okmányokat. A Bizottság úgy véli, hogy a jelen esethez hasonló esetben, amikor az importőr és az exportőr ugyanazon vállalatcsoport tagja, a dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettség elmulasztása és e dokumentumok elvesztésének kockázata a csoportot mint egészet érinti. A Bizottság álláspontja az, hogy az Afasia azon állítása, miszerint a 2004-es jamaikai hurrikán következtében nem képes a dokumentumokat benyújtani, nem hihető. Így amennyiben az importőr azt állítja, hogy az ügyében benyújtott származási igazolások talán helytállóak voltak, mivel a tények exportőr általi, valóságnak megfelelő előadásán alapulnak, a bizonyítási terhet az

importőr viseli, akinek az igazolásokban foglalt kijelentéseket alátámasztó bizonyítékot kell benyújtania.

39. Az állandó ítélezési gyakorlat értelmében az utólagos ellenőrzés célja a korábban kiállított EUR.1 szállítási bizonyítványban az áruva vonatkozóan megjelölt származás valódiságának ellenőrzése.²⁰ Amikor az utólagos ellenőrzés alapján nem határozható meg az EUR.1 szállítási bizonyítványban feltüntetett áru származása, azt kell megállapítani, hogy az ismeretlen eredetű, tehát megalapozatlanul történt a bizonyítvány kiállítása, illetve a preferenciális vámtarifa alkalmazása.²¹ Tehát ezen áruk tekintetében behozatali vámot kell fizetni, amelyet a Vámkódex 220. cikke (1) bekezdésének megfelelően kell a vámhatóságoknak beszedniük.²²

40. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint az alapeljárás tárgyát képező textileknek egy kis része valóban megfelelhet a

származásra vonatkozó szabályoknak. Mindazonáltal, mivel úgy tűnik, ezen, Jamaikában gyártott textilek összekeveredtek az egyéb, nem Jamaikából származó textilekkel, és azoktól ennek következtében nem különböztethetők meg, álláspontom szerint azt a következtetést kell levonni, hogy hibás EUR.1 szállítási bizonyítványokat állítottak ki valamennyi szóban forgó textil tekintetében.²³ Álláspontom szerint az Afasia azon állításait, miszerint a Hauptzollamt Hamburg-Hafennek minden egyes exportált szállítmány tekintetében bizonyítania kell, hogy az ARH hibás nyilatkozatokat tett, el kell utasítani. A bizonyítási terhet az exportőrt viseli a tekintetben, hogy valamennyi szükséges igazoló dokumentum által bizonyítsa, hogy mely textilszállítmányok származnak Jamaikából.²⁴ Amennyiben az exportőr e bizonyítási kötelezettségének nem tud eleget tenni, ezen áruk tekintetében főszabály szerint behozatali vámot kell fizetni, amelyet a Vámkódex 220. cikke (1) bekezdésének megfelelően kell a vámhatóságoknak beszedniük.

20 – A C-293/04. sz. *Beemsterboer Coldstore Services* ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-2263. o.) 32. pontja.

21 – Lásd a C-12/92. sz., *Huygen* és társai ügyben 1993. december 7-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-6381. o.) 17. és 18. pontját és a 20. lábjegyzetben hivatkozott *Beemsterboer Coldstore Services* ügyben hozott ítélet 34. pontját.

22 – A 21. lábjegyzetben hivatkozott *Huygen*-ügyben hozott ítéletben írósg kimondta, hogy főszabály szerint, amennyiben az utólagos ellenőrzés eredménye negatívnak bizonyul, az importáló állam számára ez a szokásos következménynek jár, hogy fel kell szüntetnie az érintettet a behozatal idején meg nem fizetett vám megfizetésére; lásd a 19. pontot.

23 – Lásd analógia útján *Kokott fótanácsnok* 20. lábjegyzetben hivatkozott *Beemsterboer Coldstore Services* ügyre vonatkozó indítványának 36–44. pontját. Ezen indítvány értelmében amikor az utólagos ellenőrzés során nem állapítható meg egyértelműen, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítványok helyesek vagy helytelenek voltak, a kérdéses árukat ismeretlen eredetűnek kell tekinteni, a bizonyítvány pedig hibásnak minősül a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében. Ugyanis azáltal, hogy a Jamaikából származó textileket összekeverték a Kínából származó textilekkel, és ezáltal megkülönböztethetetlené tették azokat az utóbbiaktól, az exportőrök „beszennyezték” a szóban forgó textileket, azt eredményezve, hogy – főszabály szerint és az egyes textilszállítmányok jamaikai származását alátámasztó bizonyítékok hiányában – a textilek egyike sem élvez preferenciális elbánást.

24 – Lásd analógia útján a 8. lábjegyzetben hivatkozott *Faroe Seafood* és társai ügyben hozott ítéletet, amelynek 63. és 64. pontjában a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a Feröer-szigeten négyollós és fűrészes garnélarákokat olyan Feröer-szigeteki üzemből dolgozzák fel, amelyek nem a tagállamokból származó négyollós és fűrészes garnélarákokat is feldolgoznak, az exportőr feladata, hogy a megfelelő igazoló dokumentumok által bizonyítsa, hogy a Feröer-szigetéről származó négyollós és fűrészes garnélarákokat fizikailag különválasztotta a máshonnan származó rákoktól. Ilyen bizonyíték hiányában a négyollós és fűrészes garnélarákokat többé nem lehet Feröer-szigetéről származóknak tekinteni, ennél fogva úgy kell tekinteni, hogy az EUR.1 bizonyítványt helytelenül állították ki, és a preferenciális tarifát helytelenül nyújtották.

41. A Vámkódex 220. cikkének (2) bekezdése számos kivételt határoz meg a beszedés 220. cikk (1) bekezdésében kimondott főszabálya alól. A Bíróság már kimondta, hogy a behozatali vagy kiviteli vámok visszatérítése vagy elengedése – amelyet csak bizonyos feltételek mellett és kifejezetten rögzített esetekben lehet engedélyezni – a behozatal és kivitel általános rendszere alóli kivételnek minősül, következésképpen az ilyen, a visszafizetést vagy elengedést előíró rendelkezéseket szigorúan kell értelmezni. Mivel a jóhiszeműség elengedhetetlen feltétele a behozatali vagy kiviteli vámok visszatérítése vagy elengedése kérelmezésének, e fogalmat úgy kell értelmezni, hogy azon esetek száma, amelyekben a vám visszatérítésére vagy elengedésére kerül sor, korlátozott maradjon.²⁵

42. A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének (b) pontja értelmében az illetékes hatóságok a behozatali vám utólagos könyvelésbe vételére kizárólag akkor kötelesek, ha három kumulatív feltétel teljesül. Először is, a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe; továbbá a vámhatóságok hibájának olyannak kell lennie, hogy

azt a vám megfizetésért felelős, jóhiszeműen eljáró személyt észszerűen nem észlelhette; végezetül pedig e személynek teljesítenie kell a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított előírásokat.²⁶ Az érintett gazdasági szereplők jogos bizalma tehát bizonyos feltételek mellett védelem alatt áll olyan esetben, ha a vámhatóságok az áruk preferenciális státuszával kapcsolatban hibát követnek el.

43. Az alapeljárás tárgyát az első feltétel képezi, vagyis az, hogy úgy kell-e tekinteni, hogy a vámhatóságok hibát követtek el. A 2913/92 rendelet 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja szerinti „hibás igazolásnak” kell tekinteni az EUR.1 szállítási bizonyítványt, ha az utólagos ellenőrzés alapján már nem lehet megállapítani az e bizonyítványban szereplő áruk származását²⁷, és úgy kell tekinteni, hogy a vámhatóságok hibáztak.

44. Ezzel szemben a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében nem számít a vámhatóságok hibájának, ha a vámhatóságok az EUR.1 szállítási bizonyítványt az exportőr által szolgáltatott valótlán adatok

25 – Lásd a Bíróság C-552/08. P. sz., AgrarInvest-Tatschl kontra Bizottság ügyben 2009. október 1-jén hozott végzésének (EBHT 2009., I-9265. o.) 53. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

26 – A C-499/03. P. sz., Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben 2005. március 3-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-1751. o.) 46. pontja.

27 – A 20. lábjegyzetben hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélet 35. pontja.

alapján állították ki. Ilyen körülmények között a szóban forgó vám beszedhető. A bizonyítási terhet a behozatali vámot beszedni szándékozó vámhatóságok viselik abban a tekintetben, hogy a hibás EUR.1 szállítási bizonyítványok kiállítására azért került sor, mert az exportőr nem a valóságnak megfelelően adta elő a tényeket.²⁸

45. A Megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 28. cikkének (1) bekezdése a szóban forgó termék származó helyzetét igazoló okmányok 3 évig történő megőrzésének kötelezettségét írja elő.

46. Amennyiben az exportőr – a jogszabály által előírt kötelezettsége ellenére – elmulasztja a szóban forgó termék származó helyzetét igazoló okmányok megőrzését, és ennél fogva a vámhatóságok nem képesek a szükséges bizonyítékokat megszerezni arra vonatkozóan, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítványok kiállítására az exportőr által szolgáltatott valós vagy valótlan adatok alapján került-e sor, a vám megfizetésért felelő személy viseli a bizonyítási terhet a tekintetben, hogy ezen, az AKCS-állam hatóságai által a szóban forgó áruk tekintetében kiállított EUR.1 szállítási

bizonyítványok kiállítására az exportőr által szolgáltatott valós adatok alapján került sor.²⁹

47. Nézetem szerint ebből az következik, hogy ha az exportőr elmulasztja az áruk származását igazoló okmányok megőrzését, a vám megfizetésért felelő személy, ebben az esetben az Afasia, nem hivatkozhat a bizalomvédelem Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének (b) pontjában fogalt elvére pusztán azt állítva, hogy néhány áru talán megfelelhet a származásra vonatkozó szabályoknak, és azokat megilletheti a preferenciális elbánás. Az Afasiának e nézet bizonyítania kell.

48. A Huygen és társai ügyben a Bíróság megállapította, hogy az áruk származását igazoló iratok megőrzésének kötelezettsége kizárólag az exportőrt terheli.³⁰ Amennyiben az EUR.1 szállítási bizonyítvány *vis maior*, azaz rendkívüli és előre nem látható, az exportőr ellenőrzésén kívülálló és minden gondosság ellenére bekövetkezett körülmények folytán nem ellenőrizhető, a behozatali vám nem szedhető be.³¹

28 – A 20. lábjegyzetben hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélet 39. pontja.

29 – Lásd e tekintetben a 20. lábjegyzetben hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélet 40–46. pontját.

30 – A 21. lábjegyzetben hivatkozott ítélet, 34. pont.

31 – Ugyanott, 31. pont.

49. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből úgy tűnik számomra, hogy az Afasia állítása szerint a vonatkozó iratok egy hurrikán következtében megsemmisültek Jamaikában, és ezen állítást a felek egyike sem cáfolta. A nemzeti bíróság feladata ezen kijelentés valóságtartalmának, valamint annak vizsgálata, hogy azok a körülmények, amelyek között az okmányok elvesztek, a fenti feltételeknek megfelelően vis maiornak minősülnek-e, illetve hogy az exportőr számára nem volt semmilyen ésszerű lehetőség arra, hogy másolatok vagy bármely más bizonyíték révén rekonstruálja a szóban forgó iratok tartalmát.

50. Megjegyezném e tekintetben, hogy a jegyzőkönyv szerint – amelyet a nemzeti bíróságnak kell majd megvizsgálnia – az ARH árukészletét³² szinte kizárólag Kínából szerezte be. A Kínából beszerzett árukról hongkongi székhelyű, az Afasia-cégcsoporthoz tartozó társaságok állítottak ki számlát. Fügyelembe véve az Afasia-cégcsoport tagjai között láthatóan fennálló szoros kereskedelmi és egyéb jogi kapcsolatokat³³ a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az ARH – sőt akár az Afasia is – beszerezhetne-e olyan

bizonyítékokat – például könyvizsgáló által jóváhagyott könyvelési bizonylatokat – a cégcsoporthoz tartozó más társaságoctól, amelyek segítségül szolgálhatnának az alapeljárás tárgyát képező textilek származásának megállapításában.

51. Ennélfogva úgy vélem, hogy ha az exportőr – a jogszabály által előírt kötelezettsége ellenére – elmulasztja a szóban forgó termék származó helyzetét igazoló okmányok megőrzését, és ennélfogva a vámhatóságok nem képesek megszerezni a szükséges bizonyítékokat a tekintetben, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítványok kiállítására az exportőr által szolgáltatott valótlan adatok alapján került sor, a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a vám megfizetésért felelős személy nem hivatkozhat a bizalomvédelemnek a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjában foglalt elvére pusztán azt állítva, hogy néhány áru esetleg megfelelhet a származásra vonatkozó szabályoknak, és azokat megilletheti a preferenciális elbánás. E személynek, amennyiben nem *vis maior* esete áll fenn, bizonyítania kell, hogy a szóban forgó áruk megfelelnek a származásra vonatkozó szabályoknak.

32 – „Például: textiltermékek, címkék és/vagy a ruházati cikkek kiegészítéséhez/az azokon végzett utolsó simításokhoz szükséges hasonló tartozékok; gépek, ideértve az alkatrészeket is [...]”

33 – A jegyzőkönyvből kitűnik, hogy az Afasia-cégcsoport valamennyi társaságának ugyanazon két személy a tagja.

VI – Véggövetkeztetések

52. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság a következő választ adja Bundesfinanzhof (Németország) kérdéseire:

1. Az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) között és másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének (7) bekezdése értelmében az Európai Bizottság lefolytathatja az exportáló AKCS-államban a származási igazolások utólagos ellenőrzését, amennyiben az AKCS-állam szervezte meg vagy kérte fel a Bizottságot ezen utólagos ellenőrzés elvégzésére, és ezen AKCS-állam egyértelműen, írásos, dátummal ellátott és vélelmezhetően az ezen államot kötő nyilatkozat megtételére hatáskörrel rendelkező személy által aláírt dokumentumban jelezte, hogy az AKCS-állam támogatta, és ennél fogva sajátjaként fogadta el ezen ellenőrzés eredményeit. Ezen eredményeket a Bizottság is közzölheti az importáló tagállam hatóságaival.
2. Ha az exportőr – a jogszabály által előírt kötelezettsége ellenére – elmulasztja a szóban forgó termék származó helyzetét igazoló okmányok megőrzését, és ennélfogva a vámhatóságok nem képesek megszerezni a szükséges bizonyítékokat a tekintetben, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítványok kiállítására az exportőr által szolgáltatott valótlán adatok alapján került sor, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vámkódex) 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a vám megfizetésért felelő személy nem hivatkozhat a bizalomvédelemnek a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjában foglalt elvére pusztán azt állítva, hogy néhány áru esetleg megfelelhet a származásra vonatkozó szabályoknak, és azokat megilletheti a preferenciális elbánás. E személynek, amennyiben nem *vis maior* esete áll fenn, bizonyítania kell, hogy a szóban forgó áruk megfelelnek a származásra vonatkozó szabályoknak.